

The Project Gutenberg eBook of The Esperantist, Vol. 1, No. 9, by H. Bolingbroke Mudie

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: The Esperantist, Vol. 1, No. 9

Editor: H. Bolingbroke Mudie

Release Date: October 7, 2010 [EBook #34043]

Language: English, Esperanto

Credits: Produced by David Starner, Andrew Sly and the Online Distributed Proofreading Team at <https://www.pgdp.net> (This book was produced from scanned images of public domain material from the Google Print project.)

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK THE ESPERANTIST, VOL. 1, NO. 9 ***

Transcriber's Notes

A few minor typographical errors have been corrected without notice. However, many grammatical errors and odd spellings have been left as in the original.

SINGLE COPIES PRICE FOURPENCE NET.

No. 9.

THE

Julio, 1904.

ESPERANTIST

La Esperanta Gazeto por la
Propagando de la Internacia Lingvo.

Edited by H. BOLINGBROKE MUDIE.

ANNUAL SUBSCRIPTION: 3/- (4 francs; 1½ roubles; 75 cents).

Published by THE LONDON ESPERANTO CLUB, 41, Outer Temple, London, W.C.

CONTENTS.

	Page
EDITOR'S NOTES	129- 130
THE TEMPEST , End of Act 1 (translated by A. Motteau)	131
FROM THE 'MEDITATIONS OF MARCUS AURELIUS' (translated by K. Eucharis)	131
ITEMS OF INTEREST	132
ADVENTURES OF COUNT FATHOM	133

(translated by D. H. Lambert,
B.A.)

ESPERANTO IN JAPAN	134
MY DEARIE (William Officer)	135
THE SUN AT ITS ZENITH (Thomas Hunter, M.A.)	135
UNEXPECTED NEWS (H.B.M.)	136
BOULOGNE (H. Bolingbroke Mudie)	136- 8
THE LANGUAGE OF FLOWERS (Ben Elmy)	138
THE CERTIFICATE OF MERIT (G. D. Buchanan)	140- 1
ANOTHER ORIGINAL WELSH SKETCH (E.W.)	142
A NIGHT IN "CALABRE" (translated by Paul Boulet)	143
CORRESPONDENCE PAGE	144

For Local Information apply to the Hon.
Sec. of the following Official Societies:—

BATTERSEA—Sro. A. T. Lee,
2, Cupar Road, Battersea.
BRIGHTON—Miss OXFENFORD,
16, Upper Westbourne Villas,
Hove.
BRIXTON—Sro. E. W. EAGLE,
22, Kellett Road, Brixton.
CORBRIDGE-ON-TYNE—Sro. Lotinga,
Trinity Terrace.
DOVER—Sro. H. R. GEDDES,
Northumberland House, Dover.
EDINBURGH—Miss Tweedie, M.A.,
2, Spence Street.
FOREST GATE—Sro. E. J. R. Beal,
74, Claremont Road, E.
GLASGOW—Hon. J. H. Wallace,
3, Hampden Terrace, Mount
Florida.
HUDDERSFIELD—Sro. G. H. Taylor,
13, Birkly Hall Road.
ILFORD—Sro. W. A. Jeffery,
42, Park Road, Ilford, E.
KEIGHLEY—Sro. J. Ellis,
Compton Buildings, Bow Street,
Keighley.
LEEDS—Sro. J. E. Wyes,
2, Marlboro' Grove, Leeds.
LIVERPOOL—Sro. R. E. Issott,
5, Gresham Street, Edge Lane.
NEWCASTLE—Sro. H. W. Clephan,
3, Cotfield Terrace, Gateshead.
NOTTINGHAM—Sro. F. G. Rowe,
51, Portland Road.
PORTSMOUTH—Dr. Greenwood,
182, Queen's Road.
PLYMOUTH—Sro. Thill,
6, Barton Crescent, Mannamead.
ST. ANDREWS—Sro. J. T. Haston,
133, South Street, St. Andrews.
TYNEMOUTH—Sro. Alan F. Davidson,
26, Park Crescent, N. Shields.

N.B.—It is earnestly hoped that gentlemen
who are willing to form local groups will
communicate with the Hon. Sec., Esperanto
Club, who will do all in his power to assist
them in the work.

The Remington

THE UNIVERSAL TYPEWRITER.

Just think of it!

THE INTERNATIONAL MACHINE.

*Unbound by ties of nationality:
The common bond of union of all civilised
peoples.*

The Remington can be supplied fitted for
Esperanto.

THE REMINGTON TYPEWRITER
COMPANY,
100, Gracechurch St., London, E.C.

La Remington

LA UNIVERSALA SKRIBMAŜINO.

Pripensu je tio!

LA INTERNACIA MAŜINO.

*Tute liberiĝita de naciaj ligiloj:
La Komuna unuigilo por ĉiuj civilizitaj
popoloj.*

La Remington estos liverita kun Esperantaj
presliteroj.

LA REMINGTON TYPEWRITER
KOMPANIO,
100, Gracechurch St., Londono, E.C.

JUST PUBLISHED. First Text Book of Esperanto.

Edition of 100,000.

...THE INTERNATIONAL LANGUAGE...

Price 1½ d., post free. For Propaganda purposes, 10d. per dozen, carriage extra.

PUBLISHERS: DIXON & HUNTING, FARRINGDON PRESS, LTD., 180, FLEET STREET, LONDON, E.C.

Adresareto de Personoj kiuj deziras Korespondadi.

- DRO. G. BUSUTTIL, Misida, Malta. Pri diversaj temoj. Deziras partopreni "Rondiranton" de Samideanoj.
- M. DELACHE, 82 rue Bréquerecque, Boulogne sur Mer, France. Pri maraj konstruaĵoj kaj interŝanĝos dokumentojn kaj disegnojn pri tiu temo.
- M. A. GEHET, 10 rue de l'Ouest, Rouen, France. Deziras klopodi pri teĥnika vortaro pri la metal—kaj maŝin—komerco.
- C. STUART-MENTEATH, Esq., 23, Upper Bedford Place, London, W.C. Precipe kun alilandanoj preferu pri Ĝardenaj Urboj kaj scienco de heredo por malhelpi homan degeneron. Interŝanĝos THE ESPERANTIST kontraŭ alilandaj Esperantaj Gazetoj.
- A. T. SIMPER, Esq., Attaree Khat T.E., Singribari Hat, P.O. Mangaldai, Assam, N. India. Interŝanĝos fotografaĵojn kun ĉiulandanoj.
- H. W. SOUTHCOMBE, Esq., The Park, Yeovil, England. Pri ĉiuj aferoj kun alilanduloj. Deziras renkonti Esperantistojn ĉe Ilfracombe (N. Devon) dum Julio.
- Miss M. WHITE, 60, Dalziel Drive, Pollokshields, Glasgow, Scotland. Esp. Vidaĵkartojn el ĉiuj landoj. Ĉiam respondos.

La Kosto de la Enskribo estas 6d. (70c. per poŝtsignoj).

THE ESPERANTIST.

The Esperanto Gazette for the spread of the International Language.

ABONPAGOJ ESTAS RICEVEBLAJ ĈE

The Hon. Sec., ESPERANTO CLUB, 41, Outer Temple, London, W.C.
 AUSTRIA.—Sro. T. Cejka, Bystrice Hostyn, Moravia.
 BELGIUM.—M. M. Seynaeve, 3, Rue de l'Avenir, Courtrai.
 FRANCE.—M. C. Gaubert, 9, rue Charras, Paris.
 GERMANY.—Doktoro Mybs, 68, Markt Strasse Altona, Elbe.
 MALTA.—A. Agius, Esq., 92, Strada S. Gaetano, Hamrun.
 RUSSIA.—Societo Espero, Bol. Podjaceskaja 24 log 12, St. Petersburg.
 SWEDEN.—Sro. P. Ahlberg, 50, Döbelnsgatan, Stockholm.

Nepresitajn manuskriptojn la Redakcio resendos se oni aldonis poŝtsignon.

Alsendatajn artikolojn la Redakcio laŭ bezono korektos.

Oni povas sendi la abonpagon per poŝtsignoj, kiuj estas akceptataj laŭvaloro.

Oni sendu ĉiujn artikolojn, demandojn kaj avizojn al La Redakto, 67, Kensington Gardens Square, London, W.

No. 9.

JULIO, 1904.

Subscription, 3s. Per Annum.
 Single Copies, 4d. net.

La Angla Unufolio, enhavanta tutan Gramatikon kaj sufiĉe grandan vortaron, estas tre valora propagandilo. Nur per Esperanto estas eble skribi leteron al iu, kiu ne komprenas la lingvon, kaj per tiu unufolio (kies kosto estas nur dek centimoj) la letero estas tute komprenebla. Por ke tio ĉi estu kiel eble plej utila por la Esperantistaro, estas necesege ke ĝi ekzistu en diversaj lingvoj. Se niaj alilandaj Samideanoj presigos tradukojn en siajn proprajn lingvojn, ni plezure aĉetos centojn da ekzempleroj; sed se ili devigos nin presigi tradukojn en la Franca, Germana, k.t.p., lingvoj ni esperas, ke ili siaparte aĉetos milojn da ili de ni. Sed, nature, ĝi devas fariĝi parto de la alilanda propagando. Ni fidu, ke baldaŭ tiuj unufolioj multe helpos nian aferon, precipe inter la komercistoj en ĉiuj landoj. [1]

Alia sistemo por gajni aliĝantojn estas la instruado de Esperanto inter la sciamaj junularo. Ĉu niaj Esperantistaj gepatroj petos al la instruistoj ke ili instruu iliajn gefilojn pri la internacia lingvo? Kaj ĉu la Esperantistaj instruistoj instruos Esperanton en siaj lernejoj? Ni ĝin esperas, kaj jam ricevis kelkajn interesegeajn leterojn de estroj kiuj jam faris tiun ĉi, kun bonegaj rezultatoj. Ĉiam kaj ĉie la geknaboj trege ŝatas nian logikan lingvon. La klopodo inter la junularo memorigas al mi, ke Sro. Privat, Direktoro de *La Juna Esperantisto* (9, Av. des Vollandes, Geneva), sciigis min, ke li nur havas du abonantojn en Anglujo. *La Juna Esperantisto* celas disvastigi Esperanton inter la junuloj, kaj ni plezure akceptos jarabonpagojn (2 frankoj) por tiu ĉi dumonata ĵurnalo.

Sinjoro Cart ankaŭ plendas, ke la Brita Blindularo ne ankoraŭ kolektiĝis sub la nia Standardo. La nova *Esperanta Ligilo* (monata) en la Braillea skribo eble tuj plibonigos tiun malbonan aferon. Ĉiuj blinduloj devas sin turni al *Profesoro Cart*,

The English Broadsheet, containing a complete grammar and an adequately large vocabulary, is a very valuable means for propaganda. In Esperanto alone is it possible to write a letter to anyone who does not understand the language, and with that broadsheet (the cost of which is but a penny) the letter is entirely comprehensible. In order that this may be as useful to Esperantists as possible, it is essential that it exist in divers languages. If our foreign friends will have translations printed in their own languages, we will gladly purchase hundreds of copies; but if they compel us to print French, German, etc., translations, we hope that they for their part will buy thousands of them from us. Obviously, it should become part of the foreign propaganda. Let us trust that soon those broadsheets will greatly help our cause, especially among business men in all countries.

Another means of gaining new adherents is the instruction of Esperanto to studious young people. Will our Esperantist parents ask teachers to instruct their children in the international language? And will Esperantist masters teach Esperanto in their schools? We hope so, and have already received some most interesting letters from principals who have already done so, with excellent results. In every instance children greatly appreciate our logical tongue. The movement among the young folk reminds me that M. Privat, Editor of *La Juna Esperantisto* (9, Avenue des Vollandes, Geneva), tells me he has only two subscribers in England. *La Juna Esperantisto* aims at spreading Esperanto among the young, and we will accept with pleasure annual subscriptions (1s. 9d.) for this bi-monthly journal.

M. Cart also complains that the British Blind have not yet rallied round our Standard. The new *Esperanta Ligilo* (monthly) in Braille will possibly at once

La verkintoj de *A New Hobby* afable donacis al the London Esperanto Club por senpaga disdono, la restaĵoj de la eldono. Tiuj Esperantistoj kiuj sendos la poŝtelspezon povos havi senpagan aron de tiu interesa broŝuro.

"Ies perdo, alies gajno!" estas ja prava proverbo. Kvankam ni Angloj multe bedaŭras la foriron de du el niaj plej fervoraj kunlaborantoj, ni konsolas nin je la penso ke Germanujo kaj Queenslando nun havos novajn kaj lertajn adeptojn, kiuj povos estri novajn grupojn tie. Ne do estas perdo, sed nur translokigo de energio! Bondezirojn kaj Sukceson!

La someraj libertempoj alvenas, kaj ĉiuj bonaj Esperantistoj kompreneble deziras vojaĝi alilande, por paroli Esperante. Estos do interese rimarki, ke mi ricevis tre afablajn leterojn de Kapitano Capé, en Alĝerujo, kaj Sro. David, de la Grupo en St. Claude, Jura, promesantaj tre koran akcepton de Anglaj Esperantistoj. Mi denove diru, ke la Departemento Jura estas tre vizitinda loko, kaj mi konsilu ĉiujn, kiuj povas, ĝui la belajn montojn, aeron kaj lingvon. Mi bedaŭras, ke spaco mankis por la du afablajn leterojn. Eble Alĝerujo estos pli komforta dum la vintro.

Ĉar la unua tago de Aŭgusto estas Angla *banklibertago*, kaj tiom da niaj Abonintoj estos en Havro, mi provos sendigi la dekan numeron de THE ESPERANTIST je Julio 28. Tiu numero enhavos tre interesan Danan rakonton de nia bonekonata kunverkantino, Fraŭlino Baŭer. Ankaŭ originala artikolo el Hindujo, de Sro. Simper verkita, kaj ankoraŭ alia harstariganta originala rakonto, de la sindonema O.W., tie troviĝos.

Vere THE ESPERANTIST baldaŭ fariĝos tute fama pro la terurigaj rakontoj kiujn ĝi enhavas! Tiuj ĉi kun la kutimita poezio espereble donos niajn Legantojn sufiĉe da interesaj temoj por la libertempo.

Amiko, kiu pensas pri mia laboro pli ol sia propra plezuro, proponis ke mi sekvu la planon de alilanda Gazeto, kaj ne eldonu Aŭgustan numeron. Sed, laŭ mia opinio, tio ĉi estus nedezirinda. Ĉiumonate mi sendos kiel eble plej legindan gazeton al la Abonintoj, fidante ke ĝi daŭrigos ilian intereson.

LA REDAKTORO.

FOOTNOTE:

[1] *We have just received a Bulgarian Broadsheet, price 1d. May the others soon follow.*

remedy this misfortune. All blind students should apply to *Professor Cart, 12, Rue Soufflot, Paris.*

The authors of *A New Hobby* have kindly presented the London Esperanto Club with the remainder of the edition for free distribution. Those Esperantists who will send cost of postage can have a number of that interesting brochure free.

"Someone's loss is another's gain" is indeed a true proverb. Although we English greatly regret the departure of two of our most earnest fellow-workers, we console ourselves in the thought that Germany and Queensland will now possess new and able adepts, who will be able to preside over new groups there. It is therefore no loss, but merely a translocation of energy! All good wishes and success!

The summer holidays approach, and all good Esperantists naturally want to journey abroad to speak Esperanto. It will, then, be interesting to note that I have received very kind letters from Captain Capé, in Algeria, and M. David, of the Group in St. Claude, Jura, promising a very hearty welcome to English Esperantists. Let me state once more that the Departement Jura is a place to be visited, and let me advise all who can to enjoy the lovely mountains, air, and language. I regret that space is lacking for the two kind letters. Perhaps Algeria will be more comfortable in winter time.

As August 1st is an English Bank-holiday, and so many of our Subscribers will be in Havre, I will try to have the tenth number of THE ESPERANTIST sent out on July 28th. That issue will contain a most interesting Danish tale, by our well-known collaborator, Miss Bauer. Also an original article from India, written by Mr. Simper; and a further hair-on-end original story, by the devoted O.W., will appear there.

THE ESPERANTIST will in truth soon become quite famous on account of the terrifying tales therein contained! These, with the usual poetry, will, it is hoped, give our readers enough interesting matter for the holidays.

A friend who thinks more of my work than his own pleasure, proposed that I should follow the example of a foreign Gazette, and not issue an August number. But, in my opinion, this would be undesirable. Every month I will send Subscribers a gazette as readable as possible, trusting that it will sustain their interest.

LITERAL TRANSLATION.

AKTO I. (fino).

SCENO 2 (*fino*).

PROSPERO.— Silentu! se vi diros unu vorton
Mi vin kulpigos, eble vin malamos!
Ĉu vi trompanton tian ŝirmi volus?
Vi pensas ke ne pli belformo estas,
Ĉar vi nur vidis lin, krom Kalibanon.
Anĝeloj vere la ceteraj homoj,
Ĉi tiu nur alia Kalibano!

MIRANDO.— Amemo mia do, humila vere,
Pli belan homon ne deziras vidi!

PROSPERO (*al Ferdinando*).—Obeu; venu; la nervaro via
Sen fortikeco, nun reinfaniĝas.

FERDINANDO.—Tro vere estas: nun min mem mi sentas
Malliberulo. La kruela perdo
De patro kaj amikoj, la minacoj
De homo, kiu tiel min ofendis,
Nu, ĉio al mi ŝajnus suferebla,
Se, foje, tage, mi ekvidi povus
Ĉi tiun junulinon. Libereco
Aliajn terajn lokojn povas ĝui:
Sufiĉa spaco por mi estus tiu
En kiu ŝi aperos.

PROSPERO (*flanken*).— Tio taŭgos:
Vi bone ellaboris, Arielo.

(*Al Ferdinando*) Nun, venu! (*Al Arielo*) Aŭdu plie por la sekvo.
(*Al Ferdinando*) Tuj venu kun mi!

MIRANDO.— Kuraĝiĝu, tamen,
Ĉar bonnatura estas mia patro
Pli ol paroloj liaj; li malofte
Kolere agas.

PROSPERO (*al Arielo*).— Ho, vi liberiĝos
Simile al montventoj—sed, memoru
Fidele la ordonojn.

ARIELO.— Akurate!

PROSPERO (*al Ferdinando*).—Min sekvu! (*Al Mirando*) Kaj vi, por li ne petegu.
(*Foriras ĉiu*).

PENSOJ EL LA MEDITADOJ DE MARKO AŬRELIO.

Tradukitaj de Kasimir Eucharis.

Kiom da noblaj kaj famaj homoj estas malaperintaj el historio, kaj hodiaŭ estas forgesataj ĉe ni.

Mi faros tion, kio estas mia devo, tio sufiĉos. Sed pri aliaj aferoj mi neniam enuiĝos pri ili. Ĉar ili estas aŭ sen la vivo, aŭ sen la rezono, aŭ eble ili estas perdintaj sian vojon kaj ĝin ne povas trovi.

Aleksandro la Granda kaj lia ĉevalisto, kiam mortitaj, estis ambaŭ en la sama kondiĉio, kaj ambaŭ havis la saman hazardon esti disĵetitaj en atomoj, aŭ esti sorbitaj en la animo de la universo.

La plej granda afero por ĉiu homo estas plibonigi sian spiriton, do, rigardu bone, kiamaniere li tion faras. Sed pri ĉiuj aliaj aferoj, eblaj aŭ neeblaj, ili estas nur cindroj kaj fumo.

Kiam vi estas farinta ian bonecon, kaj kiam via najbaro estas plibonigata pro tio, ne estu tiel malsaĝa kiel serĉi pluan laŭdon aŭ famon pro tio, kion vi faris.

Ne agu tiel, kiel se vi havis dek mil jarojn por disĵeti. Memoru, la anĝelo de la morto staras ĉiam apud vi. Estu do bona pro io, kaj agu bone dum ke vi vivas kaj ĝi estas ebla tiel fari, ĉar kiam morto venos demandi vian korpon, de tiam vi povos fari nenion.

Revenu al la principoj de la saĝeco kaj vereco, kaj tiam tiuj ĉi, kiuj nune vin rigardas kiel simio aŭ kiel sovaĝa besto deigos vin post unu semajno.

Tio, kio estas agrabla al vi, Ho Naturo! estos agrabla al mi. Nenio estos tro frua aŭ tro malfrua por mi, kiu estas sezona al vi, Ho bela Patrino! Ĉio, kion la sezonoj alportos al mi estos bona kaj bela. El vi venas ĉio laŭ ĝia propra sezono, kaj laŭ propra sezono ĝi revenos al vi. Kaj tie, kie la poeto kantis: "Kara Urbo de Cekropo," ĉu mi ne kantas: "Kara Urbo de Dio."

Kiam vi estas kolerega kaj ĉagrenega, tiam memoru, ke la homa vivado daŭros dum momento kaj poste, ĉiu el ni, tre rapidege, enteriĝos en la tombo.

Kaj hieraŭ Antistinio diris al mi en la Senato: "Ho Aŭrelino, estas reĝa kaj nobla afero esti mallaŭdata kiam vi faras bonajn farojn!"

DIVERSAJ AVIZOJ.

132

La Redaktoro multe bedaŭras, ke tiom da abonintoj plendis pri la prokrasto de la sendo de siaj Gazetoj. Se oni sendis la abonpagon rekte al li, THE ESPERANTIST ĉiam estas sendita per revenanta poŝto. Sed, se la abonpago estas sendita al alilanda ricevanto, la sendo ne povas esti tiel rapida. Kaj la Redaktoro ne povas garantii tujan sendon de alilandaj Gazetoj, menditaj per li. Li nur scias, ke la nomoj de la abonintoj ĉiam estas tuj senditaj al la Redaktoro de la mendita Gazeto, kaj ne plu estas lia afero.

Cunctari funestissimum ŝajne ne estas alilanda Esperanta proverbo. Ĝi estu la Angla devizo!

Ĉiuj Esperantistoj multe ĝojos lerni ke Sro. de Mėnil finigis sian grandan laboron, kaj ke la *Tutmonda Jarlibro* eldoniĝis. La unua parto estas la nova *Adresaro*, kaj poste troviĝas milojn da adresoj el ĉiuj landoj. Ja utiliga verko, pri kiu la sindonema aranĝinto devis esti multe zorginta. Ĉiuj Esperantistoj devas havi tiun ĉi libron, kiu enhavas multe da interesaj avizoj, krom la granda nomaro. (Price 2s., post free, from the Librarian).

Ni ankaŭ ricevis *Esperanto in dieci Lezioni*, Itala traduko de *Esperanto en dix Leçons* (kosto 8d., verkita de Conte Albert Gallois, en Riolutato). Ĝi helpu la Italan movadon.

Ankoraŭ alia lernolibro por niaj Francaj amikoj! Tiun ĉi fojon, estas: *Cours Commercial d'Esperanto* (1s. 6d. post free) verkita de Lėon Marissaux, 139 paĝoj; estas nur unu vorto por priskribi tiun ĉi verkon: *Bonega*. Tie oni, de la komenco ĝis la fino, nur legas frazojn utilaj por ĉiutaga vivado, kaj ne la fantaziajn frazojn, kiuj kutime troviĝas en ĉiaj lernolibroj. Kaj la pecetoj por traduki estas mallongaj kaj utilaj skizoj pri ĝeneralaj aferoj, tiel kiel Bicikloj, Loĝejoj, Leteroj, k.t.p. Ni esperu ke ni Angloj baldaŭ posedos tian utilan komercan lernolibron.

"*La fundo de l'Mizero*," tradukaĵo de Pola rakonto farita de la bonekonata Esperantisto "Kabe." Kosto 8d., 91 paĝoj. Nia Pola Samideano donis al ni tre lertan tradukon, sed ni korege konsilas almenaŭ niajn legantinojn, ke ili ne legu tiun ĉi verkon. Priskribo pri la vivado de lepruloj, rakontita en maniero kiel eble plej terura, ne tute estas legindaĵo por ili, kaj, ni estas preskaŭ certaj ke, se iaj el niaj legantoj komencos la tralegon de tiu ĉi verko, ili senhalte legados ĝis la fino, kaj pensos kune kun ni, ke estus estinta pli bone, se la unua paĝo estis estinta la lasta, kaj ke la restaĵo skribiĝis neniam. Ne ĝin legu, do, ĉar ĝi alportos nenian bonon.

"*Por niaj filoj kiam ili estos dek-ok jaraj*" de Dro. Paul Rodet enhavas 32 paĝojn, kaj traktas tre lerte pri malfacila kaj delikata temo. Ni konsilas ke la junuloj, por kiuj la libro estis skribita, ĝin legu.

Eble, kiam oni vidos tiujn ĉi vortojn, oni jam estos vidinta sur ĉiuj Anglaj stacidomaj librejoj malgrandan ruĝan Esperantan lernolibreton, kies kosto estas unu penco. La unua eldono estas cent mil ekzempleroj, kaj espereble multe helpos je la rapida disvastigo de la lingvo inter ĉiuj Anglaj-parolantaj popoloj.

Ni deziras danki la multe da amikoj kiuj sendis prestranĉaĵojn. Tiuj ĉi ĉiam plioftiĝas, kaj nepre pravas la progreson de nia kara afero.

Sukcesa parolado estis farita en la Urbestrejo de Dovero, kaj nova sed forta grupo tie fondiĝis, dank' al la klopodoj de kelkaj fervoraj tieaj kunbatalantoj. La Hon. Sek. de la Grupo estas *Sro. H. R. Geddes, Northumberland House, Dover*, kaj ni esperas, ke tiuj legantoj, kiuj vizitos Doveron dum la somero, povos helpi lian propagandon. La nova Grupo eldonas belajn poŝtkartojn, ilustrantaj la uzo de la Esperantaj partecipoj per la verbo Trinku! Kosto 8 pencoj la dekduo, 4s. la centoj, de 41, Outer Temple, W.C.

Nova Grupo ankaŭ fondiĝis en Brighton, laŭ la anonco en No. 8. *Fraŭlino C. Oxenford, 16, Upper Westbourne Villas, Hove, Sussex*, estas la tiea Hon. Sek., kaj tre plezure ricevos la nomojn de novaj Membroj, kaj proponoj pri la Grupaj aferoj.

Amikoj en Ilfordo, Essex, ankaŭ sukcesis krei novan grupon apud Londono. La Hon. Sek. estas *Sro. W. A. Jeffery, 42, Park Road, Ilford, E.*

La *Unua Akto* de *La Ventego* finiĝas en tiu ĉi numero. Laŭ la anonco en No. 8, la tuta Dramo eldoniĝos en aparta libro (kosto 1 fr. 50) tuj kiam sufiĉe da mendoj estos ricevitaj. Anstataŭ la Ventega paĝo, estontaj numeroj enhavos paĝon en la Angla lingvo titolata "*Our Progress*" kiu enhavos avizojn pri la novaj pruvoj de nia progreso.

133

La Maltaj Esperantistoj enkondukis tre sukcesan novaĵon. Anstataŭ ol kunveni en ĉambro, ili fotografiĝis, faris tre plezuran ekskurSION en la kamparon, kaj aŭskultis Esperantan rakonton, kaj preparolis Esperante tre plezure. Certe, dum la varma vetero, tiu ĉi plano estas kiel eble plej multe sekvinda.

Kara Sinjoro Redaktoro, Doni Esperantaj nomojn al Esperantaj aferoj estas sendube tre bona regulo. Sed oni ne havas ian rajton ŝanĝi la titolon de la plej granda verko de la granda Doktoro. *Krestomatia* estas ordinara vorto en la Franca kaj Greka lingvoj por *Ekzemplero klasika de la literaturo de ia lingvo*. Estus tute facile aldoni al via anonco de tiu ĉi fama libro kelkajn priskribantajn vortojn, sed la titolo devas resti, ĉar ĝi estas nun parto de la *historio de la lingvo*. Via fidele, R. J. Lloyd (D. Litt., M.A.).

(N.B.—Pravege! sed ne estas dubo ia, ke la titolo de la verko multe malhelpas je ĝia disvastiĝo tie ĉi.—RED.).

TERURIGA AVENTURO DE FERDINANDO, GRAFO FATHOM.

De Dro. Smollet, tradukita de D. H. Lambert, B.A. (Oxon.), 9660. (Finigita; Vidu paĝo 118 por la komenco).

Malkovrinte gardistlanternon, ili trafis ĉe la kvazaŭ dormanto, kaj la tenanto enpuŝis ponardon en lian koron. La perforto de la trudo kunpremis la bruston, kaj speco de ĝemo eliris el la traĥeo de la mortinto. Oni refaris la frapon sen ia simila sono, pri kio la mortigantoj kredis, ke sia tasko estis finita, kaj eliris el la ĉambro, decidinte reveni por rabi la korpon je sia libera tempo.

Nia heroo neniam pasigis iometon da tempo tiel agonie, kiel en la nuna okazo; la tuta supraĵo de lia korpo kovriĝis de malvarma ŝvito, kaj liaj nervoj skuiĝis de grandega tremado. Por mallonge skribi, li estadis sub sveno, kiu verŝajne helpis lian konservon: ĉar, se li estus reteninta la uzadon de siaj sentoj, eble la elsaltoj de lia teruro estus fariĝintaj lia malkovrilo. La unua uzo, kiun li faris de lia rekonsciĝo estis rimarki ke, retirante, la mortigantoj lasis la pordon malfermita; kaj li tuj estis utiligonta tiun ĉi ilian senzorgon, sin eljetante sur ilin kun danĝero de sia vivo, kiam lin haltigis interparolado, kiun li ekaŭdis el la malsupra ĉambro, konstatante la intencon de la rabistoj denove forveturi, esperante kapti pli da rabaĵo. Ili tiel foriris, forte ordonante al la maljunulino, ke ŝi ŝlosu la pordegon dum ilia forestado. Ferdinando rapide efektivigis sian pripenson. Tuj kiam, laŭ lia diveno ili sufiĉe malproksimiĝis de la dometo, leviĝante el sia kaŝejo, li kviete sin movas al la lito kaj, elserĉinte la poŝojn de la mortinto trovis monujon, plenigita de dukatoj, kiujn, kune kun arĝenta poŝhorloĝo kaj diamanta ringo, li proprigis al si sen bedaŭro. Tiam, malsuprenirinte zorge kaj singardeme en la ĉambro, li sin prezentis antaŭ la maljuna pekulino antaŭ ol ŝi havis la malplejan ideon pri lia alveno. Kvankam kutimita al la sanga komerco, ŝi ne vidis tiun ĉi aperiaĵon sen signoj de teruro kaj mirego, kredante, ke ĝi estis la fantomo de ŝia lasta mortigita gasto.

Malleviĝante sur genuojn, ŝi ekkonfidiĝis al la protekto de la Sanktuloj, sin kruciĝante je tiom da fervoro kvazaŭ ŝi estis titolata al la speciala ĉiela atento. Nek ŝia zorgeco malgrandiĝis kiam ŝi kleriĝis pri tiu ĉi diveno, kaj eksciis, ke ĝi ne estis fantomo, sed vera homa formo kiu, ne atendante por ŝin riproĉi pri la vasteco de ŝiaj krimoj, ordonis per minacoj de la morto, ke ŝi alkondukigu al li la ĉevalon. Ŝi devis obei tian ordonon, kaj li ŝin tuj sidigis sur la selo, kaj suprenirante mem poste, transdonis al ŝi la kondukilojn, ĵurante per tonoj plej severaj, ke la nura ilo por konservi ŝian vivon troviĝis en lia senriska alveno ĉe la proksima urbo, kaj ke tuj kiam ŝi kaŭzus al li kian ajn dubeton pri ŝia fideleco li senkompate fariĝus ŝia mortigisto. Tiu ĉi deklario faris la deziritan efekton sur la maljuna inferulino kiu, treege petegante al li kompaton kaj pardonon, promesis lin gvidi sendanĝere en vilaĝon, malproksima de kelkaj kilometroj, kie oni loĝigus lin, kaj venigus al li nelacigitan ĉevalon aŭ kion ajn plie li bezonus por daŭrigi sian vojaĝon. Per tiuj ĉi kondiĉoj, li diris, ŝi povus meriti lian bonanimon. Ili tiel kunrajdis, ŝi sidante forke sur la selo, tenante la bridon per unu mano, kaj vipeton per la alia, dum nia aventuranto sidis poste, observante ŝian konduton, kaj altenante apud ŝia orelo la buŝon de pistolo. Tiamaniere aranĝitaj, ili transiris parton da la sama arbaro, kie lia kondukisto lin forlasis la antaŭan tagon. Estas kredeble, ke li ne pasigis la horojn en plej agrabla revado, sin trovante envolvata en la labirinto de tiuj ombroj, kiuj ŝajnis al li esti la oftejo de rabado kaj mortigo.

Ordinara timo estis komforta sento nekomparinda kun tia, kian li nun posedis. La unuaj paŝoj, kiujn li alprenis por sinkonservo estis la efektoj de nura instinkto, dum lia kapablecoj estingiĝis aŭ subpremiĝis de malespero. Sed, nunatempe, kun la reveno de pripensado, plej teruraj antaŭsentoj lin atakis. Ĉiu brueto de la vento tra la arbaretoj ŝveladis ĝis la raŭkaj minacoj de mortigo! La skuado de la branĉoj prezentadis al li la vibradon de ponardoj, kaj ĉiu ombro de arbo fariĝis la apero de sangema fripono!

Mallonge, en tiuj ĉi okazoj li elsentis tion, kio lin turmentis milfoje pli ol la piko de vera rapiro, kaj kun ĉiu nova spasma de timo, li rememorigis al sia kondukantino per ankaŭa torento de ĵuraĵoj, ŝin avertante, ke ŝia vivo neeviteble dependis de lia opinio pri lia propra konservo. La homa naturo ne povis longe ekzisti meze de tiel komplektitaj timoj. Fine li sin trovis for de la arbaro kaj benita de malproksima vidaĝo de loĝejo. Li tiam ekturis siajn pensojn je nova afero. Li pripensadis ĉu li paradus sian brevegecon kaj sindonemecon, konfesante sian ruzon, kaj transdonus sian gvidanton al la leĝpuno, aŭ ĉu ne estus pli saĝe, ke li forlasus la maljunan Hekaton kaj ŝiajn kunsiantojn al konsciencaj pikoj, kaj ke li kviete daŭrus sian vojaĝon Parizon, je sendisputata posedo de la kaptajo, kiun li jam akiris. Tiun ĉi paŝon li do decidis fari, rememorigante, ke per siaj sciigoj la rakonto de la mortigito nepre elvokus la atenton de la justeco, en kiu okazo la havo kiun li *prunteprenis* de la mortinto devus esti redonata en favoro de liaj heredantoj. Jen argumento, kiun nia aventuranto ne povis kontraŭstari. Li antaŭvidis la verŝajnecon, ke oni de li malproprigus lian akiron—kiun li rigardis kiel premio de la kuraĝo kaj saĝeco—kaj lin detenus kiel atestanto je la rabistoj, kun evidenta domaĝo al liaj propraj aferoj. Eble li ankaŭ elsentis konsciencajn kaŭzojn, kiuj lin malkonsilis atesti kontraŭ kanajlaro, kies emoj preskaŭ ne povus diferencigi de la siaj!

Tiel pripensinte, li cedis al la unua petegado de la maljunulino, kiun li eksigis ĉe loko apud la vilaĝo, elpetinte, ke ŝi forlasu vivadon tiel malhonestan kaj siajn krimegojn, transdonante siajn kunkulpulojn en la manojn de la justeco.

Ŝi ne mankis promesi tutan reformiĝon kaj, deĵetinte sin antaŭ li pro lia bonegeco, ŝi foriris al sia dometo, forte decidinte konsili siajn kunmortigantojn, ke ili rapidege rajdu al la vilaĝo por kulpigi nian heroon.

Sed tiu ĉi, saĝege, nekonfidante je ŝiaj protestoj, nur haltis por lui kondukanton ĝis la proksima haltejo, kiam li sin trovis en la urbo Chalons sur Marne.

ESPERANTO EN ĴAPONUJO.

Letero de Sro. van Doorn en Yokohama.

26 Aprilo, 1904.

TRE ESTIMATA SAMIDEANO,—

Mi nun plezure sciigas vin iom pri la kondiĉo de Esperanto en tiu ĉi lando. Unue mi devas diri, ke la progresado de nia lingvo, ĵus estis komencita, kiam ĝi ricevis seriozan haltigon de la nuna militado, kiu okupas ĉiujn la atentojn de la ĉi-tieuloj.

La propagandado estas tre malfacila tie ĉi, ĉar la Angla lingvo estas deviga temo en ĉiuj lernejoj sub la registara observo. Foje estis proponite plibonigi la ortografion de la Angla lingvo kaj fari specon da Mond-Angla, por la speciala uzo de tiu ĉi lando, ĉar, kvankam utiliga, la Angla estas tre malfacile ellernebla por la Ĵaponoj pri tio, ke la ortografio estas tiel absurda. Sed la propono rezultis en nenio. Tamen estis eldonita en Tokio ĵurnalo *The Voice* kiu formetis ĉiujn silentajn

literojn kaj aliajn konfuzajn mallogikajn uzadojn. Plie, tiu ĉi estas granda kosmopolita urbo, kaj la propono alpreni helpan lingvon estis tre favore ricevita. Tial la helpa-lingvo Volapük havis tie ĉi multe da studentoj. Hodiaŭ ĝia malprospero kreis multe da skeptikuloj kaj Esperanto estas atakita de la loka Gazetaro. Nun, kvankam la Angla lingvo estas iom konata de ĉiuj Ĵaponoj, estas vulgare por Ĵaponoj kaj Ĥinoj ĝin paroli, sed la parolado de la Franca kaj Germana lingvoj estas distinga! Ĵaponoj, dum kvardek jaroj, estas alprenintaj okcidentan civilizacion, kaj nun povas administri ĉiujn siajn departementojn sen helpo de alilandaj instruistoj, krom malmultaj ŝipestroj de poŝtŝipoj, kaj malmultaj profesoroj en diversaj Ĵaponaĵoj. Je tiuj ĉi ni devas esperi, ĉar ili havas gravan influon inter la bone edukitaj Ĵaponoj. En diversaj partoj de Ĵaponoĵo jam de kelka tempo ekzistas izolitaj instruistoj kaj aliaj, kiuj estas konvinkitaj pri la bonegeco de Esperanto, kaj pri ĝia plena taŭgeco kiel internacia helpa lingvo. Jam iliaj influoj estas videblaj, ĉar la Ĵaponoj komencis ellerni Esperanton. Sed, bedaŭrinde, tiuj ĉi diversnaciaj pioniroj ĝis nun restis tute izolitaj, laborante ĉiuj aparte. Kredeble nia afero multe pli rapide antaŭenirus, se ĉiuj Esperantistoj tie ĉi konsentus kunigi siajn fortojn kaj fondiĝus ĝenerala kaj centra grupo.

KANTETO.

135

Karulino Mia.

Originale verkita. De William Officer.

Kiam la maten' lumiĝas,
Ho karulino mia!
Ĝia beleco memorigas
Plej dolĉe min de via.

Kiel ĉirkaŭ mi varmeco
De la tagmeza horo
Falas, ĝi min pripensigas
Pri via korfervoro.

La vespero, rosa, stela,
Kun sia trankvileco,
Murmuretas la rakonto
De via amemeco.

Tiel je animo mia
Eterne vi ĉeestas;
Kaj per sonĝo-lumo
Imago vin envestas.

La belega mondo perdus
Por mi brilecon sian
Se am' via malvarmiĝus
Ho, karulino mia!

My Dearie.

Tradukita en la Sokta lingvo.

When lichts the mornin'
O dearie o' mine!
Its beauty remin's me
Maist sweetly o' thine.

As at noontide the sinbeams
On earth saftly rest,
I think o' the fervour
That glows i' thy breast.

The e'en, wi' its stillness,
Its starnies, an' dew,
The tale o' thy kin'ness
Aye whispers anew.

Sae thou tae my soul
Art near evermair;
And fond fancy cleeds thee
In dream glamours fair.

For me the braw warl'
Its brichtness wad tyne,
Should thy love e'er grow caul'
O dearie o' mine!

ZENITA SUNO.

Originale verkita de Thomas Hunter, M.A.

Ho! Suno en plej alta vojo,
Ci venas kun somera ĝojo;
Tagiĝas nun la tago glora
Junio dudek unu flora.

Pli frua estas kant' miela
De la arbara birdo bela
Kies fluida voĉo penas
Dum ci en roza robo venas.

Ĝojas la besto, ĉia floro
Kun la plej riĉa bonodoro,
Kaj kun la plej kolora helo
Disdonas benon de l'ĉielo.

Homaro nun per interamo
Respondus al la cia flamo,
Ĉar venas ci en alta vojo,
Ho! Suno kun somera ĝojo.

NEATENDITA AVIZO.

Oni ofte diras: "Jes, Esperanto estas tre bona ideo, sed ĝi ne utilos al mi!"

La Redaktoro posedis amikon, kiu tiel pensis. Li havis neniam rilatojn kun alilanduloj, kaj ŝajne estis kontenta je la kono de la Angla lingvo.

Subite, li eltrovis, ke li apartenas al fama antikva Franca familio, kies kastelo troviĝis en la Francaj Alpoj. Bone, bonege, li pensis. La Angla lingvo sufiĉos ĉie! Li do forveturis, por viziti la familian naskiĝejon.

Alveninte en tiun malproksiman regionon, li eliras el la vagonaro, kaj eniras la hotelon. Ho, ve! El la tuta vilaĝanaro neniu komprenas lian lingvon. Preskaŭ ĉiuj Eŭropaj lingvoj tie havis siajn anojn, krom la Angla. Mia amiko estis tre malĝoja. Kompreneble, mi ofte priparolis Esperanton kune kun li, kaj li multe miris, kiam, je vespermanĝo, li aŭdis la nomon de nia kara lingvo! Morgaŭe, tute sole kaj silente, li vizitis la antikvan kastelejon de siaj praavoj.

Ĉion, kion la okuloj povis rimarki, li bone eltrovis, sed plu li ne povis lerni.

Post lia reveno en Londono, li rakontis al mi tiun ĉi bedaŭrindan okazon. "Ho!" mi ekkriis, "estos facila afero klarigi ĉiujn malklaraĵojn! Se plaĉos al vi, vi povos profiti de mia kono Esperanta." Iom dube, mia amiko diris al mi tion, kion li deziris, ke mi demandu; kaj mi tuj skribis al la sindonema Sro. Sentis, kies poemetojn estas tiel bonekonataj.

Mia malnova amiko multe miris, kiam, post nur kvar tagoj, mi metis inter liaj manoj, longan leteron, enhavanta tre interesan historion de la kastelo, kaj ĝiaj loĝantoj, kaj multe da plua sciigoj, kiujn li neniam antaŭe lernis. Dank' al Esperanto, li nun scias ke, dum la antaŭaj militadoj, la Duko de Savojo indulgis tiun Kastelon, kiam liaj soldatoj ruinigis ĝiajn najbarojn, ĉar la tiama posedanto iam estis donacinta al la Dukino bonegan korbon da prunoj! Vere interesa historio.

Tiu ĉi anekdoto pruvos en nova maniero, la utilon, kiun donas kono de Esperanto.

BULONJO.

136

H. Bolingbroke Mudie.

La longe atenditaj Pentekostaj tagoj fine estas alvenintaj. Sed kia vetero! Ĉie troviĝas nigraj nuboj kaj pluveregoj, kaj la suno tute forgesis nin. Kuraĝe!

Ni baldaŭ trovis, ke ni eniris Esperantujon, ĉar, dank' al la senĉesaj klopodoj de nia Libertempa-Kapitano Sro. Reeve, kaj al la afableco de la fervoja kompanio S.E. & C.R. ni trovis por ni apartigitan vagonon. Tie ni enŝlosiĝis, por senhalte paroladi Esperante kaj esperante, ĉar ni ja esperis, ke la vetero baldaŭ pliboniĝus.

Laŭ la anonceto en *THE ESPERANTIST*, No. 7, areto da Anglaj Esperantistoj estis forironta Bulonjon. Ni estis tiu areto, kies partoprenantoj nombris dek-du.

Ĝustatempe la tre, tre longa turist-plenigita vagonaro forveturis, kaj alvenis Folkestonen, kie la maro estis sufiĉe trankvila kaj ni senŝancele eniris la vaporŝipon.

Unu el la areto havis apartan kajuton tie, kaj ni Esperantistoj multe ŝatis la privilegion ĝin uzi. Vere, ĉiam kaj ĉie Esperantistoj ĝuas specialajn privilegiojn.

Ni supozis, ke ni movadis sur la maro, sed, pro la nebulo, la ĉirkaŭaĵoj estis preskaŭ nevideblaj. Fine la kruta Franca marbordo aperis tra la griza nebulo, kaj ni rapide kolektigis pakaĵojn, k.t.p., por ke ni povu tuj konatiĝi kune kun niaj jam konataj sed neniam viditaj samideanoj. Sed ni eraris pri tio. Ne estis necese atendi ĝis kiam la ŝipo ĉesus sian movadon ĉar, alproksimiĝinte, ni ĝoje rimarkis ke la elŝipejo estis de granda verda steletaro okupata. Kaj niaj kunbatalantoj rimarkas samon ĉe ni, kaj tuj elkriegas per fortaj voĉoj tre korajn eldirojn. La steletoj intersalutas. "Vivu Esperanto! Kiel vi sanas? Ĉu la maro estis trankvila?" Tiu kaj similaj demandoj ĝoje flugis de la tero en la ŝipon, el Francujo en Anglujon.

Kompreneble la ĉirkaŭstarantoj multe miris pri tio. Kaj kia lingvo! Mi ja konas ĝin sen ellernado, unu el ili rimarkis al mi. Sed Esperanto havis bonajn reklamojn dum la tuta tago tie. Baldaŭ alvenis la tempo kiam ni povis premi la manojn de niaj kunstudentoj, kaj kune eniri por submetiĝi sub la linkaj okuloj de la limdepagistoj.

Ni vidis malfeliĉulojn, kies cigarojn oni forprenis, sed ni estis feliĉuloj, ni estis Esperantistoj, kaj tiaj neniam pekas.

La Brita Konsulo aldonis sian bonvenon al tiu de niaj Francaj amikoj, kaj nia akcepto vere estis korega. Sur la muroj de la limdepagejo troviĝas prezaro Esperanta. Tio ĉi certe estas bona reklamo por la lingvo. Ni do tuj sentis, ke ni ne estis venintaj en alian landon, sed ke la verda Esperanta standardo ankoraŭ ĉie regnis.

Baldaŭ ni, granda procesio, marŝis sur la stratoj de la plej grava centro de la Franca fiŝkaptado. La maro ĉiam troviĝas je unu flanko ĉi tie, sed vere, kiam ni alvenis, maroj ĉie vidiĝis, pro la pluvego, kiu ĉion ŝanĝigas.

Post tre mallonga promeno, ni alvenis al la hotelo *Castiglione*, kies estro estas Esperantisto, kaj tie ni oficiale prezentiĝis al niaj novaj, pro ni malsekigitaj, amikoj.

Dum tiu ĉi ceremonio, unu el ni serioze diris: "Mi estas la subestro de la vetero. Mi aranĝis la pluvon, por ke la vagonaro ne estu tro varma kaj homplena. Nun mi aranĝos bonan veteron, por ke ni, kaj ĉiuj aliaj kuraĝuloj, ĝuu feliĉan libertempon." Kompreneble ĉiuj multe ridis, je tiu ĉi eldiro, kaj iu rimarkis, ke eble li nur estis tre suba estro. Tamen, de tiu momento, la pluvo ĉesis, la stratoj sekiĝis, kaj fine la suno ekbrilis por aplaŭdi tiun ĉi memorindan internacian kunvenon.

Post tagmanĝo, ni faris promenadojn en la urbo, vizitis la fiŝvendejon, la ŝipejon, la antikvajn urburojn kaj la katedron. Tiam, reveninte hotelen, ni pretigis nin por vespermanĝo.

Al tiu momento, Sro. Michaux, la tre sindonema Prezidanto de la Grupo, sendigis al mi la plej bonan urbfotografaron iam vidita, kaj, ĉagrenege mi ĝin konfesas, mi forgesis danki lin pri tio. Eble, je tiu ĉi okazo, li afable forgesos la proverbon ke *malfrua danko estas pli malbona ol danko ia*, kaj akceptos miajn nunajn dankojn. Kaj, se iatempe kiam la Grupanoj rekunveniĝis, ili bonvolos skribi por mi siajn subskribaĵojn sur papereron, mi havos grandan plezuron enmeti ĝin en la albumon, kiun mi ĉiam konservos inter mia ĉiam pligrandiĝanta propagandilaro.

Dum la vespermanĝo ni nature preparolis la venontan kunvenon, kies programon ni jam vidis sur la paĝoj de la "*Cicerone*" (Semajna Bulonja organo, ĉiam enhavanta Esperantan paĝon).

Sed, kvankam ni multe antaŭĝuis la proponaĵojn, la kunveno mem donis al ni nepripenseblan plezuron. Oni komencis iom post la naŭa horo, kiam ni eniris belan ĉambregon, mirinde ornamigita de Francaj kaj Anglaj flagoj, kaj ankaŭ de ĉiam verdaj arbetaĵoj kaj palmoj. Vere ŝajnis, ke ni estis enirintaj en Kristnaskan festejon.

Sed la okuloj ne estis la solaj membroj, kiuj ĝuis tiun akcepton. Ankaŭ la oreloj multege ŝatis la koran ĥoron: "*Dio savu la Reĝon*" ("*The Esperantist*," No. 1) kiu donis komencon al la bonega programo.

137

Estas tute neeble priskribi tiun ĉi kunvenon detale, sed eble la programo estos interesa por legantoj. Jen estas:

PARTO I.

Dio savu la Reĝon	Ĥoro.
Prezentado	Sro. Michaux.
Valso Esperanto	Fno. Decrequy.
L'Espero	Sro. Boulet.
Mia Mano	Fneto M. T. Bergier.
Bonan Tagon, Suzo!	Sro. Derveaux.
La Paco	Sro. Dufeutrel.
Duo de la Reĝo d'Ys	Sno. Bergier kaj Fno. Sutils.

Honora Vino.

Piana-ludo. L'Akvofalo	Fno. Pannevin.
13a, Hungara Rapsodio	Fno. Decrequy.

PARTO II.

Floreto	Fneto G. Bergier.
La Cigalo kaj la Formiko	Fneto M. T. Bergier.
La Korvo kaj la Vulpo	Fneto Lephay.
Lasta Deziro	Fno. Sutils.
Hamleto	Sroj. Dufeutrel kaj Mudie.
Hispana Romanco	Sino. Bergier.
La Bano de la Pastro	Sro. Boulet.
Galateo	Sro. Derveaux.

Vere, tre memorinda programo. Kaj, se oni demandus kian eron mi pleje ŝatis, mi estas certa ke la plenkreskuloj min pardonos, kiam mi konfesas ke mi pleje ŝatis la kvar recitadojn de Fraŭlinetoj Bergier kaj Lephay. Kiam oni aŭdas nian karan Esperanton el la lipoj de kvin, sep kaj dekjaraj infanoj, ĝi havas ankoraŭ pli belan sonon ol kutime. Kaj oni devas ankaŭ gratuli—ĉiujn! Ĉio estis bona, eĉ bonega. Tamen estis unu afero kiu ne tute plaĉis al mi.

Eble ĝi estas nur bagatelo, sed mi ja opinias, ke ĝi meritas gravan atenton. En almenaŭ unu el la belaj kantoj, mi rimarkis, ke la tradukinto ne konservis la Esperantan akcenton.

Laŭ mia opinio, bona Esperanta kanto devas konservi tion ĉi, kaj oni ne devas meti la akcenton sur silabo alia ol la antaŭlasta. Se oni atente tralegos la tradukojn de Tom Bolin' (No. 5) Vivo de Maristo (No. 1) kaj aliaj tradukoj de bone konataj poemoj en *THE ESPERANTIST* oni konstato ke, eĉ por la kutimita melodio, kiun oni verkis por tiuj ĉi poemoj, la Esperantaj vortoj taŭgas. Mi do esperas ke, kiel eble plej multe, niaj muzikaj verkistoj provos konservi la uniforman Esperantan akcenton, sen kio nia lingvo perdus tiom da utileco kaj belsoneco.

Post la finiĝo de la unua parto, du infanetoj prezentis belegajn florasojn al la du Anglinoj, kiuj estis inter la vizitanta areto: belaj Esperantaj florasoj. Mi intence diris *Esperantaj*, ĉar ambaŭ el ili konsistis el floroj ruĝaj, blankaj kaj bluaj; Anglujo kaj Francujo; kaj interplektita estis la bela Verdo de la Espero, la emblemo de Internacieco.

Sed jam tro longa estas tiu ĉi priskribo. Por ĝin fini, mi rimarku pri la bonegeco de la paroladoj faritaj de Sroj. Michaux kaj Reeve.—Sed ne! Ekzistas ankoraŭ alia afero, kiu eble havas apartan intereson por Vi, karaj Legantoj. Oni ĉie rimarkis, ke la *Verd-kovrilajeto* estis tre leginda. Dankojn, Bulonjaj Legantoj! Ju pli granda la laboro, des pli granda la plezuro kiam oni lernas, ke la rezultatoj estas ŝatataj. Se nur la tuta legantaro kunkpensus!

Tre, tre laca, ni fine realvenis en nian komfortan hotelon, por silente pripensi la mirindan tagon, matene en nigreta, malseka Londono, posttagmeze en nuba, malseketa Bulonjo, kaj vespere en belega, varma Esperantujo, inter la floroj, kantoj kaj salutoj de karaj internaciaj amikoj.

Morgaŭ matene, post naŭ-tridek, niaj amikoj nin serĉis, kaj kondukis en la ĝardenojn de Sro. Duhamel, la Esperantista floristo Bulonja, kaj tie ni fotografiigis antaŭ bela floraro. La rezultato estas bona, kaj ĉiam servos kiel fidela memoraĵo de plezura mateno.

Posttagmeze ni eniris en tramon (niaj dek du anoj kaj la Francaj amikoj plenigis la veturilon) kaj komencis gajan veturon ĝis Wimereux. La antaŭan nokton mi estis rimarkinta verdan rubandon sur la fortepiano, kiu portis oreskribitan ESPERANTO. Tiun ĉi rubandon oni nun fiksas ĉe la vitro de la tramo, kaj ĉiuj preterirantoj bone rimarkis, ke ĝi estis Esperantista tramo. Tiamaniere la Afero gajnis bonan reklamon.

Mi jam ekpensis, ke oni min trompis sed tiam, kiam unu post la alia, mi rimarkis novajn vidindaĵojn mi certiĝis, ke estis ja fakto. Bulonjo ne estas malbela urbo, kaj la kamparo ankaŭ estas sufiĉe bela. Ne ŝanceliĝu, do, Anglaj adeptoj, sed tuj vizitu la belan hejmon de tiom da fervoraj Esperantistoj.

Sur la beleta marbordo Wimereuxa ni ĝuis tre feliĉan posttagmezon. La suno ĵetis sur nin ne tro varmajn radiojn, kaj la plimulto da la kunvenintoj sidiĝis sub la ombro de la verda rubando por kunkanti kaj ŝercadi. Sed mi ne estis tiel mallaborema, kaj ĝuis tre plezuritan ludadon kun la ĉarmaj infanoj, kiuj venis kune kun ni. Kaj, Legantoj, estas terura sed vera fakto, ke, en Francujo, eĉ la infanoj parolas France! Tamen ludoj kaj Esperanto ĉiam estas internaciaj, kaj ni estis tre feliĉaj, kaj multe bedaŭris kiam vesperiĝis, kaj ni devis returnen trami. Post vespermanĝo, ni denove kunvenis, kune kun niaj gastamaj amikoj en la ĉefloko de ĉiuj Francaj urboj, la *Casino*. Tie, sidante en la belaj ĝardenoj apud la lumigita estuario, sub la hela lunlumo, Sro. Boulet (kiu venis el Roueno) afable promesis fariĝi nova kunverkanto, kaj ni hodiaŭ povas legi lian lertan *Calabre* tradukon.

138

Jen alia gajno por *Mondvaganta Redaktoro*! Li ricevas artikolojn de tiuj, kiuj li havas la plezuron renkonti. Kaj, ĝis nun, mi kredas, mi estas la sola mondvaganta Esperanta Redaktoro. Tial Vi estas povintaj legi multe da interesaj rakontoj, kiuj multe helpis je la sukceso de tiu ĉi Gazeto.

La proksiman tagon, post matenmanĝo, ni ĥore estis kantantaj *Funiculi Funicula* kiam niaj nelacigeblaj samideanoj venis por konduki nin en Le Portel.

Kia belega sablaro tie troviĝas. Ebena kaj malmola kiel asfalto. Bonega loko por la krevetkaptado, sed, ŝajne, Esperantistoj en Bulonjo neniam havos tempon por tiu ĉi agrabla amuzado. La tieaj amikoj ĉiam sukcesos trovi ian novan kaj interesan vidindaĵon.

Sur tiu ĉi sablaro ni denove faris ludojn kaj kursojn, kaj, fine alvenis al la interesa vilaĝo. Le Portel estas enloĝata de fiŝistoj, sed Wimereux, je la alia flanko de la estuario estas rapide pligrandiganta ĉirkaŭurbo de Bulonjo.

En Le Portel ni vidis interesan sed funebran procesion: la enterigiron de fiŝisto.

Sro. Michaux diris al mi, ke multe da la tieaj loĝantoj ankoraŭ posedas la trajtojn Hispanrasajn, ĉar siaj praavoj venis el tiu suda lando.

Sed mi jam trolongigis tiun raporton! La tramo rekondukis nin en Bulonjon, kaj oni aranĝis finan posttagmezan promenadon ĝis la rimarkinda monumento de la *Grande Armée* Napoleona. Tiu ĉi estis tiel ŝatinda, kiel la aliaj, kaj la vetero ĉiam estis bela. Tamen oni diris, ke en la apudaj vilaĝetoj estis iom pluvdona. Ni estis feliĉuloj havi kune kun ni la veter-subestron!

Dum la promeno ni priparolis la proponitan kunvenon Esperantistan, pri kio mi esperas skribi ion poste. Tiaj kunvenoj estas la plej bonaj aferoj por vekigi kaj revekigi intereson pri nia afero.

Post tre feliĉa haltado en arba valetto, kie ni denove fotografiĝis, kaj ludis kun la infanoj, ni kune revenis por fari la pakajojn por la baldaŭe foriranta vaporŝipo. Tion farinte kaj vespermanĝinte, niaj fervoraj amikoj akompanis nin ĝis la enŝipejo por doni al ni lastan *Ĝis la Revido...*

Dankojn, dankojn, novaj sed tamen tre malnovaj amikoj. Dank' al vi, ni ĝuis mirindan viziton; dank' al vi, ni nun havas eĉ pli varman estimon de nia kara lingvo, kaj ĝiaj afablegaj Francaj adeptoj. Unu el nia aro estis Franca Anglano, kaj li miregis pri la tutkoreco de nia akcepto ĉe siaj samnacioj. Vere ni ŝajnis esti "centjaraj amikoj!"

Kaj ĉu mi ĉiam facile komprenis la alilandulojn? Ne estas dubeble, kaj ne estas dubinde!

Tamen unu malfacileco ĉiam troviĝis, pri tio ni devis esti singardemaj. Jen. Ĉiam, kiam oni aranĝis estontan renkonton, oni devis precipe zorgi pri la maniero por esprimi la horon. Ĉiam Sro. Michaux diris ambaŭ, ekzemple, je la *naŭ kaj duono* KAJ je la *duono de la deka*. Sed mi, kaj miaj Francaj amikoj kunsentas, neniam plu diros aŭ unu aŭ la alian. Ni diros je *naŭ-tridek*. Tiamaniere ne estos eble, ke ni manku niajn renkontojn pro eraro kaŭzata de tiu malfacileco.

Al la dirita horo, ĉiam aldonu la minutojn, kaj jen sistemo jam internacia por diri la horon. Laŭ la antaŭa anonco en *THE ESPERANTIST*, tiu ĉi sistemo estas la fervoja (kaj sekve la praktika) uzo.

Kaj Vi, karaj Legantoj, kiu legis tiujn ĉi liniojn, kion vi pensas? Ĉu vi ne multe bedaŭras, ke vi ne kuraĝis partopreni je tiu ĉi unua oficiala grupkunveno? Mi ĝin esperas. Tamen, ne estas necese, ke vi longatempe plendu pri tio. Nia Libertempo-Kapitano, Sro. Reeve nun klopodas pri nova vizito al la Grupo en Havro. Mi jam konas tiujn ĉi fervorajn amikojn de nia afero, kaj mi esperas ke, je la 30a & 31a Julio kaj la Aŭgusto, ili ricevos viziton de granda aro da alilandaj Esperantistoj, ne el Anglujo nur, sed el ĉiuj proksimaj aŭ malproksimaj landoj. La elspezo ne estos granda, kaj se tiuj, kiuj povos tien iri, tuj skribos al Sro. Reeve (63, *Effingham Road, Lee, Kent*) li povos aranĝi specialajn kondiĉojn kun la fervoja kompanio L. & S.W.R. kaj neniu povos plendi pri la rezultato.

"Vivu Esperanto, kaj Vivu la Esperantistoj!"

LA LINGVO DE LA FLOROJ.

Originale verkita de Ben Elmy (Daŭrigata de paĝo 79).

PARTO II.

Ju pli ni studas la florojn, des pli ni konstatas, ke multe da ili posedas nesuspakitajn lertecojn, kiujn apud besto ni volonte nomus instinkto aŭ eĉ prudento. La esploradoj kaj eksperimentoj de la plimultiĝanta anaro de observistoj pruvas tion ĉi. Tamen, ĉar la kreskaĵoj aŭ floroj estas mutaj, tial la homaj oreloj neniel taŭgas por tiu esplorado; estas do necese, ke la homo uzu siajn okulojn des pli zorge kaj akurate. Eĉ tiam, multe da floraj okazaĵoj evitas la tro difektan homan vidlertecan, homa difekto kiun la homo mem tre ofte forgesas kaj malatentas.

139

Ekzemple, oni diras ordinare, kune kun *Darwin*, ke "*la kreskaĵoj kompreneble ne posedas nervojn, nek centran nervsistemon.*"^[2] Sed tiamaniere, fariĝas ankoraŭ pli mirinda la plua eltrovo, ke iajoje "*kreskaĵo ekscitita transigas la influon al aliaj partoj de si, kaj tiuj ĉi partoj reciproke ekmoviĝas.*"^[2] Kia do estas la agometodo de tiaj procesoj? Se la kreskaĵo "kompreneble" ne uzas nervfadenojn por telegrafi siajn sentadojn kaj ordonojn, ĉu eble ĝi komunikigas inter si per "senfadena" telegrafo? Vere, tre nescia estas la homo, eĉ ĉe la dudeka centjaro!

Tre miriga ankaŭ estas la fenomeno de la perioda dormo de folioj kaj floroj, kun iliaj akompanantaj movadoj. Ankoraŭ mirindega estas, ke, kiel la mambesto produktas albumenan sukeran lakton, tiel la kreskaĵo produktas sukeran mielon en la floro, kun amelon kaj eĉ albumenon en la semo, por nutri la embrion kaj la junan estontan kreskaĵon.

Cetere *Darwin* skribas: "*Apenaŭ estas trograndigo diri, ke la radikpinto (de kreskaĵo), tiom*

sentema, kaj tiel reguligante la movadojn de la apudaj partoj, agadas tute kiel la cerbo de malsupera besto."^[2] Sed certe, oni povas plivole demandi ĉu la agadoj de kelkaj floroj ne superas eĉ iajn funkciadojn de tia besta cerbo.

Rilate al tio ĉi, Dro. J. E. Taylor argumentas pri "*psikologio kreskaĵa*," kaj li tre racie inspiras, ke "*ĉe proksime estonta tempo ni eble konstatos, ke ne ekzistas vivo sen sekva PSIKOLOGIA agado; ke tio ĉi estas nepre rezultato de tio; ke la vivo mem estas kondiĉita per psikologia agado; ke iaj kreskaĵoj posedas la ekvivalenton de besta instinkto, la ebleco gajni individuan sperton, kaj ĝin transigi al iliaj posteuloj, por ke tiuj ĉi profitu, ne tute nekonscie.*"^[3]

La Amerikana poeto, Lowell, evidente kredis je tiu psikologio, ĉar li aligas al floroj ne sole vivon, sed ankaŭ *animon*—

"Jen ĉia terbulo, al viv' puŝiĝante
Pro alta instinkto, interna fervor',
Kaj supren blinde ĝis lum' palpetante,
Atingas animon per herbo kaj flor'."^[4]

Tiel ankaŭ la Angla poeto, Shelley, ĉe "*La Sentema Kreskaĵo*," parolas pri la gracia kortuŝeco de la interna "*io, kvazaŭ spirito*" de tiu floro. Aliloke li remarkas, eĉ apud pli humila kreskaĵo, la influon viveman de la aero kaj de la lumo, tuj fariĝontaj—

"Korbatoj nevideblaj de la flor',
Al ĉiu parto vivon pulsigantaj."^[5]

Alia Amerikano, la glora Walt Whitman, rakontas—"Karesante mi tenas branĉojn aŭ junajn arbojn—mi tuj sentas iliajn sukcon kaj tendenon leviĝantaj en mi, kiel hidrargo ĉe varmeco. Mi baraktas amike kun ilia senkulpa fortiko—mi scias ke iom da ĝia virto pasas de ili al mi. Eble ni reciproke interŝanĝas ion—eble la arboj rekonas ĉion tion pli ol mi iam pensis."^[6]

Preskaŭ idente sciigis Richard Jefferies—"Tiu aliformiĝo de buloj kaj malvarma materio en vivajn objektojn, faras la ĝojon kaj esperon de la somero. Ĉiu tronketo de herbo, ĉiu folio, ĉiu individua floreto kaj folieto, parolas pri espero. Konsideru la herbojn, la kreskaĵojn—ili estas signoj de tero altiĝante ĝis la vivo, antaŭ niaj okuloj. Tial al mi estas la floroj tiom pli ol nur trunketo kaj folietoj.... La blankaj folietoj alvokas rekte al nia koro; la trankvilaj kverkoj estas plenaj je mistero. La floroj, per siaj mil vizaĝoj, kolektis la kisojn de la mateno. Ilin ŝatante mi ricevas almenaŭ iom da ilia vivopleno—novan penson el ĉiu folieto."^[7]

Certe, nia kara Jefferies multe aŭskultadis—kaj iom komprenis—la veran lingvon de la floroj! Tion ĉi ankaŭ atestas siaj ĉarmaj verkoj "*Bevis*," "*La libera Aero*," kaj la interesa, pretervorte laŭdinda, "*Historio de Mia Koro*."

Tamen bezonas konfesi, ke ne ĉiuj floroj tiom aminde prezentiĝas kontraŭ la homoj kaj bestoj, aŭ eĉ kontraŭ ĉiaj aliaj specoj de floroj. Inter ili ja estas amikoj kaj malamikoj, reciproke helpantaj aŭ malhelpantaj. Tion ĉi precipe klarigis Dro. Taylor, en sia verko supredirita. La vero estas ke, kiel apud la bestoj, tiel ankaŭ apud la floroj, efektivigas pli aŭ malpli la postuloj de "la barakto je ekzistado," "la natura elekto," kaj "la postdaŭriĝo de la plej konvenaj je la okazoj." Estas, do, nur malklera konkludo, ke la floroj "nek laboras, nek ŝpinas"; la vivotempo de la floroj estas tiom plene (kaj almenaŭ tiom utile) okupata, kiom tiu de la bestoj. Plie, estas ja la penado de la kreskaĵoj kiu provizas ultimate la nutraĵon mem de ĉiu besto, de ĉiu homo; tial, tiu ĉi devas memoriĝi ke de la vivo kaj laboro de la kreskaĵoj sia propra vivado dependas.

Amikaj floroj, kiel malmulte ni komprenas vian vivon, vian lingvon!

Ĉe la kreskanta homa pensado, nia kompreno ĉiam fariĝos pli klara, kaj nia amo pli forta, je la plej belaj el la infanoj de la tero—la mutaj sed elokventaj floroj.

FOOTNOTES:

[2] El "The Movements of Plants."

[3] The Sagacity and Morality of Plants.

[4] The Vision of Sir Launfal.

[5] The Zucca.

[6] The Oaks and I.

[7] The Pageant of Summer.

Aŭ bonaj' ajn nin ĝojigas,
Ni memoru, ke ni devas
Esti dankaj, ĉar ni scias,
Ke aliaj homoj penas
Por ben' kiun ni ricevas:
Ne forgesu ni gefratojn
Bonfarintajn nekonatajn.
(6266).

LA "ATESTO PRI KAPABLECO."

Originale verkita de G. D. Buchanan, 8820.

Inter la rimarkoj kiuj aperis sub la titolo de *Correspondence Notes*, en la lasta numero de nia Gazeto, estis mallonga paragrafo, kiu diris, ke tiuj Britaj Esperantistoj kiuj dezirus akiri nepran pruvon pri sia plena sciado de nia helpa lingvo devus sin turni al la *Franca Societo por la Propagando de Esperanto*, por ricevi ĝian konatan *Atesto pri Kapableco*. Kvankam ni ĉiuj multe ŝatas la fratan spiriton de niaj Francaj amikoj, tamen ni esperas, ke post nelonge ni povos aranĝi ekzamenojn por Brita *Atesto* laŭ simila modelo. Respondante al la afabla propono de nia Redaktoro, mi traktos mallonge pri tiu ĉi afero, esperante, ke la konsilo de pioniro eble estu helpa al estontaj kandidatoj.

Kompreneble, la aspiranto devas jam posedi bonan ĝeneralan sciadon de la fundamentaj principoj de la lingvo antaŭ ol li komencos la specialan preparadon por la ekzameno. Se li estus tiel feliĉa kompreni plenege la Francan lingvon, li elektu fari tiun ĉi ekzamenon France; sed nur adepto devus atenci tion ĉi. Se, tamen, simile al mi, li konus nur sian nacian lingvon, li ne povos ĝui la helpon de tiaj valoraj lernolibroj kiaj *La Commentaire sur la Grammaire Esperanto* kaj *La Texte Synthétique*.

Mi persone konstatis ke la Esperanta Sintakso, de Dro. Paul Fruictier, estis preskaŭ necesega, kaj mi ĝin forte rekomendas. Se la studento povas verki kune kun amiko, tiom pli bone. Mi mem ŝuldas multon je la inspiraĵoj kaj konsilo de klera amiko, kun kiu mi ofte korespondas.

Fininte sian preparadon, la studento devas tiam skribi al *Sro. Edouard Bréon, 6, Rue du Levant, Vincennes, près Paris*, klarigante ĉu li volas fari la ekzamenon France aŭ Angle. Post malmultaj tagoj li ricevos plenan sciigon pri la oficiala programo.

Se la aspiranto elektus fari la ekzamenon Angle, estos necese ke li traduku Esperantan eltiraĵon Anglen, kaj Anglan eltiraĵon Esperanton. La "Demandaro" enhavos serion da gramatikaj demandoj kaj ekzercon pri Esperanta elparolado. Por reprezenti tion ĉi, mi uzis la bonegan fonetikan metodon kiu aperis sur paĝo 25, Nro. 2 de THE ESPERANTIST.

THE CERTIFICATE OF MERIT.

140

G. D. Buchanan, No. 8820.

Among the remarks under the heading *Correspondence Notes*, in the last number of our Gazette, was a short paragraph which stated that those British Esperantists who desired to acquire an indisputable proof of their thorough knowledge of our auxiliary language must apply to the *French Society for the Propagation of Esperanto*, in order to obtain its well-known "Atesto pri Kapableco." Although we all greatly appreciate the fraternal spirit of our French friends, we nevertheless hope that ere long we shall be able to organize examinations for a British Certificate on similar lines. In reply to the kind suggestion of our Editor, I will briefly treat of this matter, in the hope that the advice of a pioneer may possibly be a help to future candidates.

Of course, the aspirant must first possess a good general knowledge of the elementary principles of the language before he begins the special preparation for the examination. Should he be so fortunate as to understand French thoroughly, let him elect to undergo the test in French; but only an adept should attempt this. If, however, like myself, he should know only his own national language, he will not be able to enjoy the help of such valuable text-books as *La Commentaire sur la Grammaire Esperanto* and *La Texte Synthétique*.

Personally I have found that the *Esperanta Sintakso*, by Dr. Paul Fruictier, is almost essential, and I recommend it strongly. If the student can work with a friend so much the better. I owe much to the suggestions and advice of a well-informed friend, with whom I often correspond.

Having concluded his preparation, the student must write to *M. E. Bréon, 6, Rue du Levant, Vincennes, near Paris*, stating whether he purposes taking the examination in French or English. In a few days he will receive full details as to the official programme.

Should the candidate choose to go up for the examination in English, it will be necessary for him to translate an Esperanto extract into English, and an English extract into Esperanto. The list of questions will contain a series of grammatical points and an exercise on Esperanto pronunciation. In

Skribinte al nia Samideano, Sro. Mann, de Paris, por ricevi lian opinion pri la speciala preparado por la ekzameno, mi ricevis la jenan valoran respondon.

"Pri plej efika kaj sukcesiga metodo studi por la ekzameno, mi rekomendus, post ellerno de la *Complete Text-Book*, zorgan legadon de *Hamleto* kaj *Fundamenta Krestomatio*, kun *Esperanta Sintakso*, de Fruictier. Ekzemple, oni prenu en *Krestomatio* iun anekdoton. Legu ĝin du aŭ tri fojojn laŭvoĉe. Poste, oni faru al si diversajn demandojn per vortoj tiaj kiaj Kiu (n), Kies, Kie (n), Kiel, Kial, Kiam, Ĉu? Por varii, oni rediru la anekdoton je aliaj tempoj ol tiuj donataj en la teksto mem. Ekz., la teksto eble rakontas la aferon, kiel okazinta je iu tempo pasinta. Nu, la ekzercanto povus rekonstrui la anekdoton, metante la serion da agoj en la pasantan tempon, AS, aŭ en la pasantan tempon, OS; poste en malsimplajn tempojn: Estis ... inta (j), k.t.p. Tiamaniere la studo fariĝas vere interesa, kaj la lernanto tre baldaŭ elposedos la gramatikon tre simplan de Esperanto.

"Alion oni povas ankaŭ fari kun bonaj rezultatoj. Per la helpo de la vortaro Angla-Esp., oni povas ekzerci sin jene. Oni povas, dum la farado de agoj iaj, nomi ilin Esperante. Ekz. Leviĝante, fru- (aŭ malfru-) matene, nomu la serion da agoj. Mi leviĝas, mi stariĝas, mi surtiras miajn ŝtrumpojn, k.t.p. Mi estas vestita (mi estis vestota). Mi lavas min, mi matenmanĝas, mi laboras, k.t.p. Ĉiuj ĉi agoj estas analizeblaj kaj etendeblaj, kaj liveras tre interesajn imagajn konversaciajn kaj gramatikajn ekzercojn.

Tio estas la fama Gouin'a metodo studi lingvojn; ĝi donas mirigajn rezultatojn. Tiamaniere, la vortoj kaj esprimoj restas en la memoro, kaj oni ne laciĝe lernas *papage* novajn vortojn. Kaj por konversaciaj klasoj tia procedo estas praktikinda, ĉar ĝi ŝparas la tempon kaj koncentras la pensojn de la ekzercantoj. Soj. George Phillips & Son, Ltd., 32, Fleet Street, London, eldonas tre interesan kaj pensigan serion da libroj verkitaj laŭ la Gouin'a metodo.

N.B.—Estas preskaŭ certe ke, post nur iom da tempo, la deziroj de tiom de adeptoj estos plenumataj, kaj Brita Ekzameno fondiĝos. Oni nun klopodas pri la afero.—(RED.).

order to illustrate the latter, I employed the excellent phonetic system which appeared on page 25 of *THE ESPERANTIST*, No. 2.

Having written to our Friend-in-Esperanto, Mr. Mann, of Paris, to learn his opinion with regard to special preparation for the examination, I received the following valuable reply:—

"As for the most effective and successful method of studying for the examination, I should recommend, after mastering the *Complete Text-Book*, a careful reading of *Hamlet* and the *Fundamenta Krestomatio*, with *Esperanta Sintakso*, by Fruictier. For example, take some anecdote from the *Krestomatio*. Read it two or three times aloud. Then ask yourself various questions by words such as *Who (m)*, *Whose*, *Where (Whither)*, *How*, *Why*, *When?* To vary the study repeat the anecdote, using tenses other than those employed in the text itself. For example, the text possibly narrates the matter as having happened at some past time. Well, the student could remodel the anecdote, placing the concatenation of events in the Present AS, or in the Future OS; and afterwards in the compound tenses: *Estis ... inta (j)*, k.t.p. In this manner the study really becomes interesting, and the pupil will very soon master Esperanto's very simple Grammar.

"One can also adopt another course with good results. With the aid of the *English-Esperanto Dictionary* one can train one's self as follows. While performing any actions one can name them in Esperanto. Thus, getting up early (or late) in the morning, enumerate the series of actions. I get up, I stand up, I put on my stockings, etc. I am dressed (I was about to be dressed). I wash, I have breakfast, I work, etc. All these actions can be analyzed and extended, and supply most interesting imaginary conversations and grammatical exercises.

That is the famous Gouin method of studying languages; it gives remarkable results. Thus words and expressions are preserved in the memory, and one does not wearily learn new words parrot-method. And such a system is practicable for conversational classes, as it saves time and concentrates the thoughts of the pupils. Messrs. George Phillips & Sons, Ltd., 32, Fleet Street, London, publish a very interesting and thought-inspiring series of books compiled on the Gouin system.

N.B.—It is almost certain that in a short time the wishes of so many adepts will be fulfilled, and a British examination will be founded. The matter is now under consideration.—(THE EDITOR).

La Onklino diris al sia nevino: "Ne ploru, karulino, aŭ ci malbeliĝos."

"Ĉu vi multe estas plorinta, kiam vi estis juna?" respondis la infanino.

DUA ORIGINALA SKIZETO, VERKITA DE E.W.

Nia Fraŭlino.

Ŝi loĝis en dometo, tute apud la domego ĉirkaŭfosigita de ŝiaj praavoj. Ĝi nun apartenas al fremdulo, sed li ne estis vizitata de la sinjoroj de la departemento, kaj estis malestimata de la vilaĝanoj. Li do lasis neokupata sian antaŭ ne longe aĉetitan domon.

Nia Fraŭlino estis, tiel, kiel ŝia frato, la *pacama Pastro* (pri kiu mi skribis en *THE ESPERANTIST*, No. 8) tre granda, sed ŝi estis rekta kaj tre aktiva. Ŝi havis brunajn okulojn, aglan nazon, firman mentonon kaj voĉon kiu neniam estis laŭta, kvankam ofte severega.

Unufoje Dimanĉe ŝi ĉiam sidis simple vestita, kune kun sia nevino kaj tri servistinoj, sur la plej granda preĝbenko de la paroĥa preĝejo. La Diservo finita, ŝi venis al ŝia pordo, kiun malfermis la paroĥestro, kiu kolegia ĉapo en la mano, salutis ŝin profunde.

Ŝi respondis je solena reverenco: tiam li sekvis ŝin kaj ŝiajn nevinojn al la pordego. Kiam ili ekstere alvenis, la aŭdintaro eklasis siajn benkojn. En bela vetero *Nia Fraŭlino*, ĉar tiel ŝi nomiĝis ĉiam, kutimiĝis iri sub granda arbo en la preĝejkorto, kaj tie staris aŭ sidis dum la vilaĝanoj kunvenis por demandi al ŝi kuracilon aŭ konsilon; por priparoli ian disputon, je kies meritoj ili deziris, ke ŝi aljuĝu; aŭ por peti, ke ŝi ordonu la punon por ia eltrovita krimeto. Ŝiaj decidoj neniam estis disputataj, ĉar la Galoj havas ankoraŭ superstiĉan kredon je la saĝeco kaj sankteco de maljuna virgulino, se ili scias, ke ŝi estas fraŭlino de ŝia propra elekto.

La junularo de la vilaĝo amis kaj respektegis sian Fraŭlinon; ankaŭ ŝi amis ilin, precipe tiujn, kies gepatrojn ŝi konis dum ilia juneco. El tiuj ĉi, la plej de ŝi amata estis la beleta, dolĉa dekokjara Nest. Ŝi ĝuis rigardadi la knabinon sidante inter la geĥoristoj apud ŝia fianĉo, kiu estis lerta kaj inteligenta frizisto el la proksima urbo. Oni sciis ke ŝi jam aĉetis multe da utilaj ornamoj, trikotajoj kaj fajencoj por la estonta domo de Nest—la domo en kiun, post unu aŭ du jaroj, la fianĉino estos kondukata kun la eksplodo de du aŭ tri cent pafilettoj, kun la piedfrapado de cent kvindek ĝis ducent ĉevaloj kaj azenoj, kun la kantoj, kriegoj kaj koraj gratuloj de kvin aŭ ses cent homoj, ĉar la familio de Nest estis granda, kaj tre respektinda en tiu loko.

Unu Dimanĉon, Nia Fraŭlino vidis Nest inter la geĥoristoj, sed ne estis ŝiaflanke la *Cariad'o*.^[8] La sekvantan Dimanĉon ŝi rimarkis samon, kaj revidis la knabinon palan, solan, kaj melankolian. Ŝi informiĝis pri la kaŭzo de tio ĉi, kaj sciiĝis, ke kelkaj terfosistoj (unu el kiuj deziris edziniĝi Nest) atakis inside la junan friziston, lin bategis kaj piedfrapis ĝis kiam li ne povis sin movi. Ili minacis lin kaj diris, ke se li iam kuraĝus reveni en tiun vilaĝon, ili kaŝus lian korpon tie, kie ĝi nur troviĝus je la Fina Juĝo.

Nia Fraŭlino multe indignis, ke tia insulto al la tuta vilaĝo ne estis jam punita de ĝiaj viroj. Oni ŝin klarigis ke tiuj terfosistoj estis: "Tre grandaj viroj, atletoj. Kaj nombras preskaŭ sesdek, kaj la tuta paroĥo nur enhavas kvardek virojn. Sed ili foriros tuj kiam la nova strato estos finigita, kaj neniu povas devigi Nest edziniĝi. Ĉu ŝi ne povos nenii al ŝi la plezuron vidi la *Cariad'o* on ĝis kiam liaj malamikoj foriros?"

Nia Fraŭlino aŭskultis, sed ne aprobis; tute ne!

Dimanĉo denove alvenis, kaj ŝi, dum la preteriro al la granda arbo, vidis multajn vilaĝanojn kiuj tie atendis siajn patrinon, fratinojn aŭ amantinojn; ĉar la viroj tiam nur malofte eniris la preĝejon, krom pro edzigoj kaj enterigiroj. Ŝi ankaŭ vidis grandegan terfosiston klinanta kontraŭ stango apud laĝeto, kaj ŝi laŭte diris, ke ŝi hontus je ŝia lando, se li ne havus plenegan trempadon.

La Dimanĉon sekvantan la sama vidaĵo frapis ŝiajn okulojn. Tuje ŝi alproksimiĝis al la homoj sub la arbo kaj diris al ili kiel estas malkuraĝeco permesi, ke fremdulo tiamaniere insultu ilin. "Kial," ŝi diris, "vi ne lin ĵetos en la laĝeton?" Ŝiaj paroloj produktis nenian videblan efektan, ŝi do furioziĝis kaj ekkriis: "Nun, ĉu ne troviĝas inter vi eĉ unu viro? Bone! per Dio, ĝin faros mi mem!"

Per rapidaj longaj paŝoj ŝi marŝis al la terfosisto, lin ekkaptis je la gorĝo kaj forĵetis lin en la akvon.

Neniam li tie revidiĝis. Oni raportis ke liaj kunlaborantoj tiel lin mokis, tial ke li estis ĵetita de virino, en akvon ke li lasis ilian bandon, kaj rapide flugis el la lando.

Post mallonga tempo, Nest edzigis sian dandan, malgrandan urbanan *Cariad'o* on. La juna paro ĉiam dankis la karan Fraŭlinon pro sia feliĉeco, kiun ili ŝuldis al ŝia decida konduto; kaj la Fraŭlino estis eĉ pli respektigata kaj amata de ŝiaj najbaroj.

La morto de nia Fraŭlino similis je ŝia vivo.

Kiam ŝi kredis, ke la fino alproksimiĝis, ŝi venigis la vilaĝan ĉarpentiston, kaj donis al li la mendojn por ŝia ĉerko kaj ĉiujn la ordonojn por nemultekosta enterigiro.

Post kelkaj semajnoj ŝi unu mateno sentis, ke ŝia animo baldaŭ foriros. Al la karaj parencoj kaj amikoj, kiuj staris ĉirkaŭ la lito, ŝi donis belegajn donacetojn kaj amindajn adiaŭparojn. Ŝi estis tiel trankvila, kaj ŝia voĉo estis tiel gaja, ke neniu ploris. Kiam ŝi diris: Mi estas laca; ŝi fermis la okulojn, kaj neniam ilin malfermis.

Multaj ploris sian Fraŭlinon.

FOOTNOTE:

[8] *Tiu ĉi vorto signifas "reciproka amo," ne nur inter viro kaj virino, sed ankaŭ inter patro kaj filo, aŭ amikoj. Ĝi do ŝajnas nehavi perfektan tradukon Esperantan.— E. W.*

UNU NOKTO EN "CALABRE."

143

Eltiraĵo el Paul Louis Courier. Tradukita de Paul Boulet.

Ian tagon, mi vojaĝis en "Calabre."

Estas lando de malbonaj homoj kiuj, mi kredas, amas neniun kaj malamas precipe la Francojn. Klarigi al vi tion, estus tro longa; sufiĉas diri ke ili malamegas nin, kaj ke oni pasas tre malagrabla la tempon kiam oni estas ĉe ili.

Kiel kunvojaĝanto, mi havis junulon.

En tiuj montoj, la vojoj estas valegoj; niaj ĉevaloj marŝis multepene; mia kamarado rajdis antaŭ mi; voĵeto kiu ŝajnis al li pli irebla kaj malpli longa perdis nin...

Ĝis la eknokto ni serĉis nian vojon tra tiuj arbaroj; sed, ju pli ni serĉis, des pli ni perdiĝis, kaj la nokto estis densa kiam ni alvenis apud tre nigra domo... Ni eniris ĝin, ne sen suspekto, sed kiel fari?

Tie, ni trovis la tutan familion de karbisto, sidante ĉirkaŭ tablo kie, ĉe la unua vorto, oni invitis nin.

Nia junulo ne petigis sin. Jen, ni estas manĝanta kaj trinkanta, almenaŭ li, ĉar mi, mi ekzamenis la lokon kaj la mienon de niaj mastroj.

Tiuj ĉi havis certe mienon de karbistoj, sed la domo ..., vi estus kredinta ke ĝi estas armilejo. Tie estis nur pafiloj, pistoloj, glavoj, tranĉiloj, tranĉilegoj. Ĉio malplaĉis al mi kaj mi facile vidis ke mi ankaŭ malplaĉis.

Kontraŭe, mia kamarado ŝajnis kvazaŭ li estis ano de la familio: li ridis, li parolis kun ili. Pro malsingardemeco, kiun mi devus esti antaŭpensinta, li unue diris de kie ni elvenis, kien ni iris, kiuj ni estis! Francoj, pensu iom do! Ĉe niaj plej mortigeblaj amikoj, solaj, perditaj, tiel malproksime de ĉiu homa helpo! Plie, por montri ĉion kio povis perdiĝi nin, li ŝajniĝis riĉa, promesis al tiuj homoj pro la elspezo kaj por niaj morgaŭaj gvidistoj, tion kion ili dezirus. Fine, li parolis pri sia valizo, petante ke oni zorgu ĝin multe, ke oni metu ĝin apud lia lito. Li ne volis, li diris, alian kapkusenon. Oni povis kredi, ke ni portis la kronajn diamantojn!

La vespermanĝo finita, oni lasis nin. Niaj mastroj kuŝis sur la suba etaĝo, ni, en la ĉambro kie ni estis manĝintaj. Malalta grenejo, kien oni supreniris per skabelego, estis la dormejo kiu nin atendis, kvazaŭ nesto en kiu oni enirus, rampante sub traboj ŝarĝitaj de provisajoj por la tuta jaro.

Mia kamarado suprenrampis tien kaj kuŝiĝis, dormante la kapo sur la multekosta valizo. Mi, determinata je maldormi, mi plibruligis la fajron kaj sidiĝis apud ĝi.

La nokto estis preskaŭ finita tute trankvile, kaj mi komencis rekuraĝiĝi kiam, je la horo kiu kredigis al mi, ke la tago baldaŭ aperos, mi aŭdis, sube de mi, nian mastron kaj lian edzinon paroli kaj interdisputi; kaj, aŭskultante per la kameno kiu komunikis kun la suba kameno, mi perfekte komprenis tiujn ĉi vortojn diritaj de la edzo: "Nu, fine, ni vidu! Ĉu mi devos mortigi ilin ambaŭ?"

Mi restis, apenaŭ spirante, mia tuta korpo, malvarma kvazaŭ marmoro; vidante min, oni ne povis kredi ĉu mi estis viva aŭ ne.

Dio mia! kiam mi pensas ankoraŭ je tio! Ni ambaŭ preskaŭ senarmiloj, kontraŭ ili kiuj havis multe da ili, kaj mia kamarado mortata de dormado kaj de laceco! Alvoki lin? fari bruon? Mi ne kuraĝis; foriri sole, mi ne povis; la fenestro estis nealta, sed, sube, du dikaj hundoj bojegis kvazaŭ lupoj.

Post unu kvarono da horo, kiu ŝajnis al mi tre longa, mi aŭdis sur la ŝtuparo iun kaj per la fendoj de la pordo, mi ekvidis la patron, lampo en unu mano, en la alia unu el liaj grandaj tranĉilegoj.

Li unue supreniris, poste la edzino, kaj mi staris malantaŭ la pordo; li malfermis ĝin; sed, antaŭ ol eniri, li demetis la lampon kaj la edzino ĝin prenis. Poste, li eniris nudpiede, kaj ŝi, estante ekstere, diris al li mallaŭte, kaŝante per siaj fingroj la lumon de la lampo: "Malrapide, iru malrapide!"

Kiam li estis apud la skabelego, li supreniris, sia tranĉilego inter siaj dentoj, kaj, alvenante ĉe la lito kie tiu malfeliĉa junulo etendiĝis, prezentante sian gorĝon malkovritan, li prenis la tranĉilon per unu mano, kaj per la alia ... li ekkaptis ŝinkon kiu pendis je la plafono, tranĉis unu pecon kaj eliris sammaniere, ke li estis enirinta. La pordo fermiĝis, la lampo eliris, kaj mi restis sola....

Tuj kiam la tago aperis, la tuta familio, grandabruo, venis vekigi nin, kiel ni rekomendis tion.

Oni alportis la manĝaĵojn; oni servis matenmanĝon, tre puran, tre bonan: mi certigas tion al vi. Du kaponoj partoprenis. "Vi devas, oni diris la kunporti unu el ili kaj manĝi la alian." Vidante ilin, mi fine komprenis la sencon de tiuj teruraj vortoj: "Ĉu mi devas mortigi ilin ambaŭ?"

Mi kredas ke estas facile diveni kion tio signifis!

CORRESPONDENCE NOTES.

144

The suggestion in No. 8 has already borne good fruit, and a weekly meeting has been arranged every Monday at 6 p.m. at *The Club Café, 5, Bishopsgate Street Within, E.C.* During tea conversation in Esperanto is compulsory, but after the meal is over discussions on various topics take place in English. All members of the London Esperanto Club and their friends are cordially invited to put in an appearance when possible, and any foreign friends will of course be especially welcome.

Another meeting has also been arranged for the first Thursday in every month. This is exclusively for annual subscribers to *THE ESPERANTIST*. The Editor will be at the before-mentioned Café from 6-7 p.m., after which hour the Remington Typewriter firm hard by has kindly placed a room at his disposal. Will readers please come every first Thursday, with their proposals for the improvement of this Gazette?

As has been announced elsewhere, a short three-day visit to Havre, at the invitation of the Group there, is being arranged by the London Esperanto Club for all members who can join. Will these kindly send their names to C. W. T. Reeve, Esq., 63, Effingham Road, Lee, Kent? There should be as little delay as possible, so that arrangements may be made with the L. & S.W. Railway Co. as to special facilities, etc. It is expected that, encouraged by the most cordial reception accorded by our Boulogne friends at Whitsuntide, a large number of members will make use of this opportunity for improving their conversational powers with foreign friends.

The use of *Sia* and *Lia* puzzled one of our Correspondents. "Is it essential or only optional to use *Sia* when it refers to the subject of the sentence?" he asks. *Sia* *must* be used in such a case instead of *Lia*, unless, as happens once in a lifetime, ambiguity might arise from such a course, in which case *lia*, *ŝia*, etc., must be used instead.

The fact that double letters only exist in Esperanto when two roots, the one ending and the other beginning with the same letter, are compounded (such as *hommano*) is frequently overlooked, and orthographical mistakes result. This rule is not mentioned in the Text-Books at present in use, and hence, no doubt, the frequency of such mistakes.

R.'s Epitome has proved a help to several students, and the author has kindly sent another rhyme, which, we hope, may have a similar result.

EG, when ending any word, shows a *high degree*.
Final ET, to birdo (bird), means a *little B*.
EDZ is *married*, GE means *both*. BO prefixed, *in law*.
ESTR *master; member* AN; IST a *professor*.
EK *just starts*; and AD *goes on*; RE *repeats*; again
ILO *tool*, and EJO *where*; INGO *holder*; then
ERO, *one of*; ARO *lot*; *females* all have IN;
UJ *contains*; ID *the young*; ULO *greatest seen*.
IG *becoming*; causing IG; DIS *just separates*;
ECO, *abstract*; AJO, *work*; MAL always *negates*.
EBLA *possibility*; INDA *worthiness*.
EMA shows *propensity*; adjectives I guess.

(H.W.R., Ipswich).

The order in which the suffixes should be added is logically arranged. Take, for example, the word *Infan-in-eto*. *Infanetino* is not correct, because the *-et* is added to give the diminutive. *Infanino*, a little girl, *Infanineto*, a tiny little girl.

Similarly, in other cases, when two affixes are used in one word it is easy to decide which has precedence.

Who was the first Englishman to learn Esperanto? We invite correspondence on this interesting point. At the moment it seems that the distinction belongs to H. L'Estrange Ewen, Esq., whose number is 3010, and who, a short time since, wrote us a letter using the old style of writing, *i.e.*, accents inverted, as in Bohemian, *e.g.*, č, not ĉ.

Pronunciation still presents occasional difficulties to our country readers. The last query to hand deals with the sound of aĵ. This must be pronounced ahzh.

To those Correspondents who have asked: Which is the best way to learn to speak Esperanto, we recommend them to talk at first to the door, or any other inanimate object at hand.

Thus *Reading aloud* (or, better still, *Declaiming*) is one of the best exercises, and is a very great help to the rapid mastery of the spoken language. When you have waded through the *Fundamenta Krestomatia* in this manner, and have spent a few days with *Samideanoj* who do not understand English, you should speak Esperanto like a native!

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK THE ESPERANTIST, VOL. 1, NO. 9 ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE

THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE

PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase "Project Gutenberg"), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™

electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a

format other than "Plain Vanilla ASCII" or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original "Plain Vanilla ASCII" or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, "Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation."
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain "Defects," such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the "Right of Replacement or Refund" described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS', WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or

limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and

distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.